

Místo činu:

Rožnov

pod Radhoštěm

Popel k popelu Egon Trnka

MYSTERY PRESS

**Místo činu:
Rožnov
pod Radhoštěm**

Knihy Egona Trnky
v nakladatelství Mystery Press

Místo činu

Stín smrti

Krajina vlků

Stříbrná dýka

Stopy ve sněhu

Popel k popelu

Připravujeme

Město kostí

Popel k popelu Egon Trnka

Mystery Press

2026

Všechny osoby románu jsou vymyšlené
a za jejich jednání autor neodpovídá.
Právě tak i místa, kde se děj odehrává,
a rekvizity v ději nepostradatelné jsou jen
stylizovanými obrazy míst a věcí skutečných.

Tato kniha ani žádná její část nesmí
být kopírována, zálohována ani šířena
v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem
bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Egon Trnka, 2026

Cover Illustration © Sarah Kirby, 2026

Book Design © Veronika Kopečková, 2026

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2026

ISBN 978-80-7707-263-2 (pdf)

Rožnov pod Radhoštěm ted'

Anežka zmizela.

Neustálé houkání policejních sirén a blikání modrých majáček, na které jinak ospalý Rožnov pod Radhoštěm nebyl zvyklý, mi na klidu nepřidávalo.

Jasně, že to spolu nesouviselo a policie tady byla kvůli něčemu úplně jinému, ale když otci hrozí, že přišel o tu jedinou věc, která se mu v životě povedla, rozum jde stranou a ty nejhorší scénáře se v mysli objeví jako první.

A tehdy taky ve mně vyklíčila myšlenka, že bych měl už konečně poslechnout všechny ostatní a vážně s pitím nadobro přestat.

Škoda že nevyklíčila dřív...

Bylo těsně před devátou. První náznak, že není všechno v pořádku. Jenže tehdy jsem ještě netušil, že bych se měl bát.

Zaklepal jsem na dveře jejího pokoje, abych si ověřil, že se v pořádku vrátila ze včerejšího koncertu. Ale odpověď bylo ticho. Mohlo to znamenat cokoli – mohla vyspávat kocovinu, mohla mít na uších sluchátka, mohla

mě prostě jenom ignorovat, mohla být v koupelně a nic neslyšet...

Takže jsem si z toho hlavu nedělal a otevřel si knížku.

Ale ani po půl hodině, ani po hodině se neozvala. To už bylo divný. Zkusil jsem jí zavolat na telefon. Zvonění se ozvalo z jejího pokoje, ale nezvedala to. Sakra.

Vrátil jsem se na svůj pokoj. Sdílel jsem ho s Iljou, kolegou a kamarádem, který Anežku na koncert doprovázel. Se mnou by jednak nešla a jednak šlo o metal, takže bych nešel ani já s ní.

Pokoj páchl alkoholem. A já mohl jenom za půlku toho nadělení.

Strčil jsem do Ilji. Třeba bude vědět víc.

„Coeeeewoeegroee?“

I když mám trénink, sám se občas ráno probouzím v horším stavu a opilecká řeč je jedním z cizích jazyků, který standardně ovládám, nerozuměl jsem mu ani slovo.

„Cože?“

„Cože?“ odpověděl on. Rozlepil oči a hned si je zaclonil, aby mu do nich nesvítilo slunce. „Co chceš?“

„Kde je Anežka?“

„Cože?“

„Iljo, vzpamatuj se! Kde je Anežka?“

„Asi u sebe, ne?“

Vzal jsem telefon a znovu Anežku vytočil. A znovu žádná odpověď, jen jsem za zdí slyšel pravidelné vibrování a tichou melodii.

Nakonec jsem recepčního ukecal o náhradní klíč. Stálo mě to víc přemlouvání, než když jsem jako kluk chtěl k Vánocům pejska. Tehdy jsem neuspěl – ani s kočkou,

ani s křečkem a ani s rybičkami. Potají jsem do krabiček od Tic Taku zavíral mouchy, pavouky a žížaly, abych měl alespoň nějaké zvířátko. Pohříchu jsem na ně zapomínal a pak vyhazoval vysušené mrtvolky hmyzu.

Možná dobře, že jsem toho psa nedostal.

Jenže teď nebyl na kompromisy čas. Nechtěl jsem riskovat, že to s mojí milovanou dcerou dopadne stejně jako s hmyzem.

Takže jsem konečně uspěl a klíč dostal.

Ale bylo to na hovno.

Pokoj byl opravdu prázdný.

Do té prázdnoty zase zazněly policejní sirény.

Doprčic.

Mobil měla v nabíječce. I teď skoro vybitý – takže ho musela dát nabíjet celkem nedávno. Kdy mi mohla proklouznout?

Podívat jsem se do něj ale nemohl. Heslo jsem neznal a vlastně jsem ani nevěděl, jak se to dělá.

„Radši to nezkoušej, nebo ho úplně zablokuješ,“ nakoukl mi Ilja přes rameno. Konečně vstal.

„A potom se stane co?“

„Anežka zjistí, že ses jí v něm hrabal.“

Chvilí jsem se bezradně rozhlížel po pokoji.

„Kde do prdele práce je?“

„A není s klukama?“

„Jakejma?“

„Martinem. A Jonasem.“

„S kým?“

„Trochu jsme včera spolu zapařili. Anežka je prý potkala už ve vlaku do Rožnova.“

Vzpomněl jsem si. Turisti až z dalekého Finska.

„Měl jsi na ni kurva dávat pozor!“

„Cože?“

„Měl jsi na ni dát pozor.“

„Vždyť jo. Vrátili jsme se spolu.“

„Vrátili?“

„Jo, doprovodil jsem ji až ke dveřím.“

To by vysvětlovalo ten telefon, co zůstal na pokoji. Dávalo to logiku. V duchu jsem se Iljovi omluvil. Na to, abych to řekl nahlas, jsem zatím neměl sílu.

Takže se vrátila. Ale co se stalo potom?

„A ti kluci? Byli v pohodě?“

„Ale jo. Byli v pohodě.“

Pamatoval jsem si je, když jsem vyzvedával Anežku po příjezdu do Rožnova. Oba byli mladí, s dlouhými černými vlasy, černými nehty, černými očními linkami a v černém oblečení.

„Máš na ně kontakt?“

„Nemám.“

„Sakra.“

„Závo, klid. Nic se ještě neděje.“

„Ale děje!“

Nicméně měl pravdu. Opravdu to nemuselo nic znamenat. Možná si šla jen pro snídani nebo se projít. Možná byla opravdu s těma klukama... jenže to v téhle situaci nemuselo být vítězství.

Ne ve městě, které bylo prolezlé policajtama. Ti si nezletilé, sedmnáctileté, nacamrané dívky určitě všimnou. Navíc ve společnosti dvou cizinců. Určitě nacamraných ještě víc.

Ne ve městě, kde řeší největší průser za několik desítek let.

Průser, za který možná můžu já.

„Možná šli ještě někam popít, tak je asi s nimi,“ houkl Ilja ze záchodu, kde vypouštěl přebytečnou vodu. „Bude v cajku.“

Přesně tak. Co jiného by se mohlo stát?

„Jak můžeš bejt tak klidnej?“ vyštěkl jsem na něj. Dost hnusně. Ale taky jsem se dost hnusně cítil. „Jak můžeš po tom, co loni...“

Nedořekl jsem to. Ilja mě zpražil pohledem, jak nechtěl nahlas vyslovit to, co bylo zjevné. Tehdy přišel o přítelkyni. Ne moc hezkým způsobem.

A i když to vypadalo, že se přes to přenesl, vyslovit tu věc nahlas by znamenalo pustit do světa nepřátelské duchy.

„Podruhé se nic takového nestane,“ prohlásil s absolutní jistotou. Jeho svět prostě nepřipouštěl jiné řešení.

Kéž bych tomu věřil i já.

Z pozdní snídaně jsem nedokázal pozřít ani sousto. Když jsem dopil kafe, nechal jsem rohlík rohlíkem.

Musel jsem něco udělat.

Volat policii? To nemělo smysl. Řekli by mi to samé co Ilja. A kdyby ne, začali by plašit. Hledali by po kamarádech, okamžitě by se ozvali bejvalce.

To by byl teprve průser.

Po několika letech jsem měl konečně možnost strávit nějaký čas s dcerou. A rovnou nahlásím únos? To už by výbuch atomovky způsobil menší škodu.

Navíc, kdyby skutečně někde seděla s klukama, ublížilo by to ze všeho nejvíc Anežce a nikomu jinému. Bejvalka

by se na ní vyřádila takovým způsobem, že bych si za takový planý poplach zasloužil místo před popravčí četou. Nejspíš bych klukům ty pušky i vyčistil a nabil, aby se jim střílelo líp.

Bylo to jenom na mně.

Proč se mi musela ztratit zrovna v tu samou noc, kdy shořel nejstarší a nejvzácnější kostel v celém rožnovském skanzenu?

Rožnov pod Radhoštěm před pár dny

Kdysi jsem slyšel, že na jaře se odehraje nejvíc sebevražd. Televizní psychiatr, jehož jedinou odborností byl nejspíš fakt, že se neroztřásl z kamery, tehdy vysvětloval, že je to důsledek nešťastných jarních lásek.

Všechno kvete, zvířátka se páří, lidi se líbají pod rozkvetlými třešněmi, všem na odiv, a kdo nemá koho líbat ani s kým se pářit, toho trápí splín a snadno propadne trudomyslnosti.

Ale to určitě nebyl případ ředitele Jakoubka. „Měl rodinu, ženu a jedenáctiletou dceru,“ psali v novinách. Spíš než zhrzená láska v tom hrála roli politika – protože Jakoubek, jak zmínili ve zprávách, byl členem městské rady. Anebo ještě větší politika, protože podle novin se kamarádil s ministry, chodil na jejich mejdany a s některými si tykal – a zároveň nebyl tak velký kámoš, aby ho do nejvyšších pater politiky vytáhli.

Takoví jsou ideálními obětními beránky...

Jeho smrt se řešila už víc než týden a určitě to jen tak neskončí. V tomhle městě na konci světa se totiž nic jiného nedělo. A zvlášť na jaře, mimo turistickou sezonu.

A nevymýšlím si ani s tím koncem světa. Železniční koleje odsud totiž dál nepokračují. Vlak přijede na nádraží a šmitec. Fíra musí přesednout a stejnou cestou se zase vrátit. Když tuhle trať před více než sto lety stavěli, byla napojená na Severní dráhu císaře Ferdinanda. Inženýři plánovali pokračovat dál na východ, ale mocný Radhošť řekl ne. Už tehdy měl nejspíš víc rozumu než lidé...

Vybudovat tunel se ukázalo moc nákladné, do kopce by to žádná mašina neutáhla, a tak koleje zůstaly slepé. Kdo sem přijel, nemohl pokračovat dál, mohl se jen vracet.

Jenže já se vracet nechtěl. Pokaždé, když jsem se ohlédl, viděl jsem jenom to, co se mi nepovedlo. Možná bych měl být větší optimista.

Proto jsem se snažil neohlížet a užíval si, že tady a teď, bez minulosti i bez budoucnosti, mi bylo dobře – a to i s duchem oběšeného Jakoubka.

„Nebudeš jeho smrt vyšetřovat, že ne?“ zeptal se mě hned první večer Ilja, když k nám tahle novina prosákla.

S Iljou Píseckým jsme se poznali před nějakou dobou. Tehdy jsem si myslel, že jsem už starej na to, abych si našel nové kamarády. Ale život si vždycky připraví nějaké překvapení.

Ilja připomínal trochu ruského bohatýra, trochu hipíka a trochu indického mnicha. Měl dlouhé světlé vlasy s několika dredy a krátký plnovous. Nosil volnou lněnou košili a široké kalhoty. Možná obojí z nějaké přírodní látky, možná někde ulovil ovce a sám si utkal plátno a možná jen chodil do hipsterských obchodů, kde tohle oblečení prodávali s dost zajímavým „příběhem“, aby si ospravedlnili tak vysoké částky.

Každopádně Ilja držel styl.

Kromě toho to byl jeden z nejhodnějších lidí, jaké jsem znal. I přesto, že jeho minulost byla taky dost zdrásaná. Šťastně se zamiloval – a bylo to taky na jaře – jenže jistý člověk rozhodl, že mu tu lásku nepřeje, a jeho milou zabil.

Stalo se to dávno a daleko a ve světě, který už neexistoval. I když to ve skutečnosti bylo před pouhým rokem.

„Nebudu,“ slíbil jsem. Svědkem mi byla siréna hasičské cisterny, co poprela o blok dál.

Kromě toho, že tady končil vlak, tu měli krásný kamenný kostel s křížovou cestou, lázeňské altány s působivou historií, hromadu cukráren, starou knihovnu, malý pivovar a skanzen. Valašské muzeum v přírodě.

Důvod, proč jsme sem přijeli i my s Iljou.

Šéf nás ubytoval v nejlevnějším hotelu, co našel. „Kluci, je to blízko, fakt blízko,“ říkal. Až na to, že v Rožnově bylo fakt blízko úplně všechno, jak to bylo malé městečko.

Teprve když jsme šli poprvé do pokoje, pochopili jsme, proč je to tak levné. Zatímco celé město podle všeho vstupovalo do nového tisíciletí – důkazem byl třeba zbrusu nový automat na frgály přímo před hotelem –, tady se čas zastavil někdy krátce po revoluci. Restaurace slibovala jako specialitu šéfkuchaře kuřecí prsa s broskví, to celé pod jménem „prsa paní domácí“, chodba před pokoji vypadala jako slovanská verze hotelu Overlook z Kingova *Osvícení* a pokoj samotný vzbuzoval otázky, jestli máme dost odvahy, abychom se koukli pod postel, protože tam taky dost možná mohla žít obří kolonie švábů.

„Odvážíme se dát si tady večeři?“ zeptal se po chvíli Ilja.

„A vařej?“

Nevařili.

„Dneska nám tu dělali elektřinu, takže kuchař nemohl nic přichystat. Až zítra,“ odpálkoval nás mile, ale rázně výčepák.

„A kde jinde bychom se mohli najíst?“

„Noooo,“ posílat hosty někam jinam se mu nechtělo, ale mohl si za to sám. „Zkuste to v hotelu, když půjdete k náměstí. Tam by snad ještě mohli mít otevřenou kuchyňni... A zatím si něco dáte? Pivo?“

Měl na povel dvě místnosti – restauraci a pivnici. A na obě tu byl sám. Ale moc práce neměl, protože s Iljou jsme tu byli jediní hosté. Kdybychom se pohádali, on mohl sedět sám v pivnici a já sám v restauraci. Ale nebyli jsme kokoti, a tak jsme si sedli i k jednomu stolu.

Obložen z falešného kamene, pult designovaný v nejlepší tradici podnikatelského baroka devadesátých let, stoly z lakovaného dřeva, které ztrácelo pod vrstvami chemie a barev svůj charakter. Hlasitá hudba z rádia, kulečník a na oknech nápisy slibující televizi, klimatizaci, místní speciality a vlastně všechno, co se slíbit dá.

„Takhle vypadaly hospody v době, kdy jsem byl mladý,“ řekl jsem.

„V minulém století?“

„V minulém tisíciletí,“ odpálil jsem ho.

„Nepodceňuj se pořád tak moc. Tak starej nejsi...“

„Všechno před rokem dva tisíce je nejenom minulé století, ale i minulé tisíciletí. To tě ve škole neučili?“

To, jak se na mě podíval, se dalo vyložit dvěma způsoby. Že jsem extrémně trapnej, nebo že jsem až moc vtipnej.

Rozhodl jsem se, že budu radši ten vtipný.

V Praze už tenhle typ hospod vymizel dávno. Na venkově pořád přežívaly. Zvlášť v malých městech patřily k těm, které místní lidi považovali za hogo fogo. Bejvalka, dokud jsme spolu ještě žili, měla příbuzné rozeseté po celých Čechách. Všechny svatební oslavy, pohřební hostiny, narozeniny babiček a svátky dědečků – a že jich kurva měla tolik, že jsem to ani nedopočítal – se slavily právě v takových místech.

Papundeklový luxus dokázal přehlušit většinou mizernou obsluhu. Poznal jsem tehdy, že čím líněji se číšník pohyboval, tím líp byl oblečený. Bacha na chlapíky v černých kalhotách, bílé košili, černé vestičce a hlavně černých páskovaných sandálech.

Tohle umělé pozlátko vyvážilo kuchyni založenou na fritování a prolévání omastkem a pořádné porci soli, zvětralé pivo a fakt, že čas se v takových podnicích zastavil. Ale možná právě to byl důvod, proč všichni důchodci taková místa milovali. Kdo by se nechtěl alespoň na chvíli vrátit do minulosti, kdy tráva byla zelenější, jídlo lepší a problémy s prostatou, parkinsonem a sklerózou jen námětem hloupých černých komedií?

Aspoň něco se v tom jejich zkaženém světě neměnilo.

„Ale proč je tu tak prázdné?“ zeptal se Ilja.

Odpověď jsem neznal. A trochu jsem se bál zeptat.

„Možná všichni truchlí za oběšeného pana ředitele doma.“

Nejspíš však i Rožnov patřil k místům, kde se žije jenom v sezoně a zbytek roku jde o kulisu z postapokalyptického hororu, v němž zmizeli všichni lidé.

Přesto mě překvapilo, jak čisté a uklizené město je. Dokonce když jsme se pak vraceli jednou zadní uličkou mimo hlavní turistickou tepnu, se služebním parkovištěm a vraty do skladu několika obchodů, ani tady jsme nenašli obligátní odpadky, kopřivy nebo počmárané zdi.

K večeri jsme si koupili rohlíky a šunku v jednom z blízkých obchůdků, kde jako zázrakem ještě nebyl žádný Vietnamec, ale stará babča. I v tomhle Rožnov pod Radhoštěm překvapil.

Otázku toho, proč je v naší hotelové restauraci tak prázdná, jsme si nechali na někdy příště, protože na plnou sklenici jsme čekat nemuseli, a jak říkají ajťáci – pokud to funguje, neopravuj to.

Ráno stačilo pár kroků, abychom změnili svět, jednadva-
cáté století nechali za sebou a rovnýma nohama skočili
do století devatenáctého a osmnáctého.

Rožnovské muzeum v přírodě, největší a nejstarší
skanzen v Čechách.

Před služebním vchodem do parku na nás už čekal
vedoucí oddělení obnovy a údržby památek.

„Já su Petr Račík,“ podal nám ruku a stiskl ji jako med-
věd. „Ne že bysme si nedokázali poradit, že,“ hlaholil ty-
picky krátkým valašským nářečím. „Máme tu normálně
dost borců se zkušenostmi, ale muzeum zrovna prochází
restrukturalizací. No a evropské granty nepočkají, než
si vyřešíme personalistiku, že? Navíc pár chlapů odešlo
mimo plán a náhradu se nám pořád najít nepodařilo. Už
dvakrát to skoro vypadalo, ale nakonec si to na poslední
chvíli rozmysleli.“

Tím odpověděl i na otázku, proč v instituci, která prý měla sto dvacet zaměstnanců, potřebují naši pomoc.

„Proč odešli?“ zeptal se bezelstně Ilja.

„Tabulkový plat.“

„A to je málo?“

„Tabulkový plat je vždycky málo,“ zasmál jsem se. Nebylo to tak dávno, co jsem měl šanci vrátit se ke své původní profesi, ale pak stačil jeden pohled na tabulky, abych tuhle životní šanci musel odmítnout. Pořád mě to sralo a pořád jsem přemýšlel, jestli by s tím nešlo něco udělat, ale zatím jsem stál ve slepé uličce.

A to jsem byl historik. Historik je vděčný i za tabulkový plat, protože se ničím jiným neuživí. Tady chtěli řemeslníky, kteří si můžou vydělat dvakrát nebo třikrát víc.

Sluníčko vykouklo zpoza mraků, a tak jsem mu nastavil tvář. Příjemně hřálo, i když zatím jenom slaboučce. Ale předzvěst blížícího se jara měla pro mě něco jako starodávnou magii. Když po dlouhé zimě dokázalo slunce zahřát, a tím myslím skutečně zahřát, jako kdyby paprsky prolomily nějaké ledové kouzlo. Stejně jako tál led, tála ve mně i jakási zimní úzkost.

Před námi se zvedal vysoký kopec. Odhadl jsem ho na Radhošť.

„Letošní jaro musíme začít se stavbou a dokončit co nejdřív několik domů, abychom splnili průběžné podmínky projektu,“ mávl Račík rukou k velké světlé budově před námi. „Však to znáte, že? Pojd'te, ukážu vám, co vás čeká a co máme v plánu.“

Ilja se o pár kroků zpozdl a drcnul do mě loktem. „Jak je to s těmi penězi? My teď budeme dělat za tabulkový plat?“

„Nesmysl.“

„Tak jak to chtějí udělat?“

„U takhle velké instituce máš investiční a neinvestiční složku rozpočtu,“ lovil jsem v paměti. „A k tomu různé projekty, grantové příležitosti a tak. Takže si můžeš najmout někoho za projektové peníze na konkrétní práci a obejít tak tabulky, co máš. Zažil jsem na škole kolegy, kteří si museli podávat každý rok nový grant, aby si z něho vypláceli odměny a mohli na škole zůstat. Holt revoluce požívá své děti.“

Prošli jsme přes parkoviště ke správní budově, kam se žádný z návštěvníků neměl šanci dostat. Obyčejná betonová krychle se šikmou černou střechou, v ostrém kontrastu s krásnou prvorepublikovou vilou v těsném sousedství, kde sídlilo ředitelství.

„To je ale na hlavu,“ vrtěl hlavou Ilja.

„Je. Ale nic lepšího zatím nikdo nevymyslel.“ A to jsem mu radši nevyprávěl o takových věcech, jako je třeba impakt faktor, který vědu staví na hlavu úplně. Zlatej krumpáč.

Pak už nás pohltily úzké a sterilní chodby technického zázemí muzea. Jako vždy, když člověk mohl nakouknout do zákulisí, romantika dostávala na prdel. Někdy je lepší oponu neodhrnovat.

Račíkova kancelář se nacházela v prvním patře.

Uvařil nám instantní kafe, nalil je do reklamních hrnečků s logem muzea a posadil nás ke stolu. Trochu jsem se bál, že se pode mnou plastová židle propadne.

Nějakou dobu nám vykládal o novém a skvělém projektu, ukázal plány, harmonogramy a staré fotografie. „Je

to unikátní projekt, jaký nemá obdoby,“ vykládal Račík, a zatímco mluvil, díval jsem se z okna do areálu zázemí – sklady, garáže i vlastní pila. Na jednu z šedivých zdí garáže někdo nasprejoval penis. První graffiti, co jsem tu viděl.

Až na to, že ten penis měl očička a široký úsměv. I vulgární čmáranice na zdi tady měli roztomilé a usměvavé.

Že by si tu někdo vzal příklad ze Stepfordských paniček?

V areálu, který měl rozlohu muzea možná i zdvojnásobit, chtěli postavit prakticky dvě nové vesničky.

„Muzeum to už plánuje několik let, že,“ vykládal Račík a s každým jeho dalším „že“ jsem si uvědomoval, jak je zdejší nářečí malebné. A že nevím, jestli spěchá, zlobí se nebo jsem jen paranoidní. „Víte, jak to tu celé vzniklo? Ne? Nejdřív šlo o záchranu pár domů z města. Rožnovská radnice a měšťanský dům. To je městečko tam dole, už jste se byli podívat?“

„Ještě nebyl čas.“

„No, však zajděte, příležitost ještě bude, že. Dneska se to zdá skoro neuvěřitelné, ale ještě před sto rokama stály dřevěnice na náměstí mezi ostatními domy. Dnes je tam obchodák... Městečko se postupně rozrůstalo, ale jak říkám, chyběla koncepce, takže je tam třeba i fojtství, které by mělo být spíš tady, ve Valašské dědině. Ale ta se začala stavět až v šedesátých letech. No, a teď konečně stavíme i horské osídlení. Dědiny nebyly uzavřené jako dnes, že, ale na horách byla řada dalších staveb. Už nejde jen o to poskládat domy k sobě, ale udělat model valašských hor v měřítku jedna ku jedné.“

Znělo to krásně.

„Měli jsme stavět už před dvěma rokama, ale čekali jsme na schválení evropských dotací, bez toho se začít nedalo. Takže jsme teď trochu ve skluzu, a proto tu máme vás, ogaři.“

To už jsme stoupali po široké šterkové cestě do kopce, k prvním domům.

„Tady máme vlastní pilu, samozřejmě,“ ukázal Račík na druhou stranu údolí. „Pak vás seznámím s mistrem. Jsou tam taky dilňa a truhlárny a všechno, co budete potřebovat. Ale kde jsem to... jo, ten nový areál. Zatím probíhají terénní úpravy, naše zahradnice sází typické stromy a kytky odpovídající horským podmínkám, připravujeme infrastrukturu. Bude to velké, že. Opravdu velké.“

„To zní fantasticky,“ řekl jsem.

„Že jo. Škoda že si to nemyslí všichni.“

„Někdo je proti?“

„Víte, jak to chodí. Vždycky se najde někdo, komu muzeum vadí, že.“

„Ono někomu vadí?“

Nedávalo to smysl. Muzeum přece nemůže nikomu vadit. Mírumilovnější instituci jsem neznal. Snad možná knihovny, ale na těch nezáleželo už vůbec nikomu kromě knihovníků a pár důchodců.

„No jasně. Pozemky máme kupené už dluho, ale nechávali jsme je volné, dokud jsme nezačali stavět. Teď některým vadí, že na procházku budou muset čtyři sta metrů oklikou. Prý je tu kvůli nám všechno drahé, silnice jsou ucpané, jsme konkurence jiným místním firmám, gde co si vymyslíte.“

„To je padlý na hlavu.“

„Přesně, že. Celé se to vyostřilo, když ředitel kandidoval do zastupitelstva.“

„To má tolik volného času?“ zafuněl jsem. Byli jsme už skoro na konci kopce, před námi se objevila první roubenka.

„Doufal, že v radě pak snáz prosadí věci dobré pro muzeum.“

Chtěl jsem na to něco odpovědět, ale jednak mě nenapadlo nic chytrého, jednak jsem nemohl popadnout dech. Ilja se poškleboval a skákal kolem mě jako kamzík.

Já byl z pražské kavárny. Nebo spíš z pražské pivnice. Schody jsem potkával, když jsem potřeboval ven z metra – a ty byly jezdící. Ani těch pár let, kdy jsem byl z rodné náruče mého města vytržen a prakticky denně jsem makal na stavbách, se mi fyzická nezlepšila. Možná kdybych tolik nevysedával u piva, bylo by to lepší.

Ale o pivo se připravit nenechám, i kdyby mě to mělo zabít! Ne že bych se zpíjel do němoty, prostě jsem jen udržoval bezpečnou hladinku a alkohol používal místo antidepressiv. Chtělo se mi věřit, že to je pořád levnější než doktor.

Nehledě na to, že jsem byl z generace, která k doktorům na hlavu nechodila.

Občas jsem si říkal, že bych měl přestat pít, občas mi to řekl někdo jiný, ale pak vždycky přišlo něco, co mi do toho vlezlo. Třeba jako právě teď – protože hned na té první roubence, co jsme míjeli, visel nápis „občerstvení“.

„Máte už otevřeno?“ našel jsem jako zázrakem ztracený dech.

„Ale co vás nemá. Až v sezoně, že.“

„Já myslím, že tady na Moravě pijete už od rána.“

„Na to pozor, tady nejste na Moravě, ale na Valašsku!“

„Jo, sorry. A tady se nepije?“

„Ale šak ba,“ zazubil se Račík. „Jen ne v muzeu.“

Prošli jsme kolem cedule s nápisem Radegast na zamčených dveřích a já si uvědomil, jak obrovskou mám chuť na pivo! Zatracený osud, který to se mnou myslím líp než já sám.

Odpoledne jsme ještě s Račíkem podrobně zmapovali, co nás čeká za práci – postavit repliky pár valašských chalup. Plánky byly, obrázky byly, stážisti dokonce sehnali v archivu nějaké fotografie z první půlky dvacátého století a dvě chalupy ještě stály. „Co nejdřív si uděláme výlet a okoukneme, co a jak,“ rozhodl Ilja. Rozhodně to vypadalo na příjemnější práci než vykopávání bodláčí z příkopu nějaké zříceniny.

Pak jsme ještě stihli návštěvu truhlárny. Tam byl Ilja víc než spokojený. Když jsme si pak odpoledne sedli do naší hospody, objednali si pozdní oběd, já pivo, on malinovku, vytáhl plánky první roubenky, do které jsme se měli pustit.

„Když jsem viděl pilu, tak jsem se lekl, že všechno dělají strojově,“ řekl mi pak. „Jasně, máš to rychle, přesně, kvalitní fošny, ale je to vidět.“

Moudře jsem kýval hlavou, aniž bych mu rozuměl jedině slovo. Na roubence jsme spolu dělali jenom jednou, už to bylo nějakou dobu a z nějakého důvodu jsem to měl celé v mlze.

„Naštěstí to používají jen pro něco. Většinu trámů otesávají ručně. A to je i práce, která čeká nás.“

„Hele, vím, že mě asi zabiješ, ale je to opravdu tak poznat?“

„Na první pohled. Když víš, na co se dívat. Hele, nějakému zbohatlíkovi bych se na to vybodnul a vzal kotoučovku, ale když už děláme domy pro muzeum, tak to neodflákneme, ne?“

Je pravda, že historické zdivo jsme taky nenahrazovali betonem.

Ilja roztáhl papír a já mu ho během vteřiny pocintal pár kapkami piva.

„Tahle bude na začátek nejjednodušší, jde o repliku, takže tím začneme. Nebude potřeba řešit staré dřevo a tak podobně. Prostě to postavíme od základů podle fotek a plánů. Brnkačka.“

Tak jsme si na tu brnkačku přitukli.

Budišovice 1932

Celá ta patálie prý začala, když si Josef Pavlík přituknul na dobře odvedenou práci s nějakým Ladislavem Kozinou.

To bylo ještě časně odpoledne.

Oba dělníci pracovali ve Vysoké Františce, nedaleké továrně, která zpracovávala břidlici, z níž se vyráběly ozdobné předměty, knoflíky, těžítka, brousky nebo třeba melivo pro výrobu gramofonových desek. Výroba sice pomalinku a nenápadně upadala, ale zahraničních i domácích odběratelů bylo stále víc než dost. Takže občas zbylo i na prémie.

Proto si Pavlík s Kozinou přitukli i podruhé a potřetí a pak už to přestali počítat.

K večeru se restaurace pana Kalivody zcela zaplnila, jak už bývalo zvykem. Kromě pravidelných pijanů se ten den přidali i členové ochotnického spolku, který ve vedlejším sále připravoval nové představení. Jedno dobře vychlazené před začátkem zkoušky vždycky přišlo vhod, protože při deklamování replik rychle vyschne v hrdle.

Probírala se různá témata. Úroda, počasí, proč mají sousedi zelenější trávu a samozřejmě i politika, protože bez té by to nešlo. Což je vždycky průšvih.

Strážmistr Vodička, vůdce služebního psa Grimma, neměl o oné hádce zatím nejmenšího tušení. Seděl na stráni poblíž smírčího kříže s výhledem na celé údolí. V ruce držel obložený chléb s uherským salámem.

„Nezávid, jo?“ řekl Grimmovi. Vlčák jen lehce poposedl a dál hypnotizoval jídlo ve strážmistrově ruce. „Nic mi neupadne.“

Ale Grimm mu nevěřil. Co kdyby náhodou? Ani na vteřinu z Vodičky nespustil pohled. S každým jeho kousnutím poposedl. Nedovolil si vydat ani hlásku – vždyť to byl slušně a řádně vycvičený četnický pes, ale kdyby kolem šel nějaký kouzelník nebo iluzionista, hned by ho zaměstnal jako hypnotizéra.

I Vodičku zmáknul.

Poslední kolečko salámu vypadlo z chleba.

„Tak jo, tak můžeš,“ usmál se Vodička a snažil se sám sebe přesvědčit, že to byla nehoda.

Stejně měl radši chleba se sýrem. Ale hlad si nevybírá.

„Dneska je krásně, co, Grimme?“

Grimm nevnímal. Hledal, jestli někde kolem není ještě nějaké jiné zapomenuté jídlo.

Jenže nebylo.

Po chvíli si lehl k četnickovým nohám a odpočíval. Pranic ho nezajímalo příjemné počasí ani zahoukání parní lokomotivy za kopcem a už vůbec ne pohled na ves Budišovice, které vévodil krásný dřevěný kostel.

Vodička ho měl rád. Nejenom proto, že ve stínu jeho věže poprvé tajně políbil dívku. Jako milovník dějin se

rád dotýkal letitých trámů. Měl pak pocit, že k němu promlouvají středověcí rytíři, které tolik obdivoval a o kterých tak rád četl.

Přestože měla došková střecha množství děr nebo zflíkováných oprav a některé trámy začínaly uhnívat. Starý kněz už neměl moc sil a mladý, který mu občas vypomáhal a připravoval se na převzetí farnosti, byl sice hodný, ale levý jako poleno.

Snad se mu kostel nerozpadne před očima.

Vodička věřil, že se najde dost šikovných sousedů, kteří mu rádi pomohou udržet stavbu při životě.

„Haf?“ řekl Grimm. Už měl zase hlad.

„To já taky,“ odpověděl mu Vodička. Jenže víc jídla u sebe neměl. Vyrazil narychlo a nalehko, aby si užil hezké počasí, dokud to šlo. „Ale můžeme se kouknout do hospody, jestli tam pro nás nezbyde talíř guláše, co ty na to?“

„Haf.“

Grimm byl nedávno ještě štěně a tak neztratil iluze o četnické službě.

Vodička si na hladce vyholenou hlavu nasadil těžkou četnickou přilbu, přes rameno přehodil pušku Mannlicher vzor 95 a vyrazil. Nechal Grimma zatím volně – na vódtko si ho vezme až blíž u vesnice, aby lidi nebudrovali a nenařkli ho z porušování předpisů.

Měli teď na četnictvo pífku, minulý velitel nepatřil k nejoblíbenějším a nakonec to skončilo tím, že ho zemský velitel nechal přeložit. Od té doby, přiznával si Vodička, se všem mnohem volněji dýchalo.

Ale paměť lidí byla věčná, pokud šlo o průšvihy.

Už když procházel mezi prvními chalupami, pochopil, že se něco děje. Ucítil to podivné chvění vzduchu, které předcházelo katastrofě.

Přidal do kroku.

Kývl na pozdrav několika babkám, které měly stejný šestý smysl jako on a vyšly před chalupy v očekávání pořádného divadla. Grimm přestal jančit, zůstal u nohy a Vodička z postavení těla poznal, že je stejně v pozoru jako on sám, připraven vyrazit.

Když se blížil k hospodě, bylo to všechno jasnější. Hlasy zněly až ven.

„A co udělali pro nás? Pro obyčejné lidi? Lidi jsou bez práce, nemají co do huby!“

Vodička hlas poznal, ale nedokázal ho zatím nikam přiřadit.

„Je světová krize. Dělají, co můžou!“

„Jeden skandál za druhým. Drahota! Korupce! Nikdy jsme na tom nebyli hůř než teď.“

„To máš pěkně krátkou paměť. V osmnáctém jsme museli jíst veverky, protože nebylo nic jiného.“

„Ale hovno.“

„Sám jsi hovno!“

Vodička se nadechl a zamířil ke dveřím. Přijde do nejlepšího.

Ale než stačil těch pár kroků udělat, přišla finální část hádky: „Přijde revoluce a všichni poletíte!“

Jenže letěl jenom Kozina, mladý příznivce komunistické strany a obdivovatel karlínského kluka, nějakého

Gottwalda, který před nedávnem převzal ve straně moc, jak se Vodička dočetl v novinách.

Kozina letěl oknem. Jako pravý defenestrovaný Čech.

Vodička znal nazpaměť příběh všech tří defenestrací. Tahle čtvrtá byla oproti těm předchozím dost nanicovatá, i když se střepy rozlétly s takovou elegancí, že připomínaly ohňostroj.

„Jste v pořádku, Kozino?“ zeptal se chlapa na zemi.

„Ale jo,“ zavrčel defenestrovaný a z předloktí si vyrval jeden větší střep. Rukáv košile mu během chvíle zrudl.

Ale to se už zevnitř ozvaly zvuky rvačky.

„Ovažte si to něčím zatím, vrátím se.“

A vstoupil do pekla.

„Tak co se tu děje!“ vykřikl, ale nikdo ho neposlouchal. Bylo příliš pozdě.

Vzduchem létaly nadávky, pŕlilitry, pěsti, ale i nejslabší z rváčů a k tomu obvinění z hlouposti, ze sodomie, z příslušnosti tu k černoprdelníkům, tu k rudým. Nikdo proto už neměl kapacitu vnímat řev strážmistra Vodičky, i když se snažil.

„Haf haf!“ zařval Grimm a vycenil zuby.

Ale ani jeho neslyšeli.

„Zůstaň!“ přikázal mu Vodička a uhnul letící prázdné lahvi od kořalky. Pak uhnul letící židli a nakonec krvavé slině.

Pěsti už neuhnul.

Dostal přímo do tváře, pěst se sklouzla až k oku a bylo jasné, že na dnešní den mu zůstane nehezka památka.

„A do prdele,“ zasípal Pavlík, když si uvědomil, co udělal a koho praštil.

„Přesně tak, Pavlíku.“

Rvačka se začala uklidňovat.

Ani ne tak proto, že by uprostřed stál Vodička, ale protože před strážmistrem Vodičkou stál Grimm s vyceňnými zuby, řval na celé kolo a rafal po každém, kdo se přiblížil.

Ale nejvíc si samozřejmě všímal právě Pavlíka.

„Haf,“ štěknul nakonec, aby bylo jasné, že jeho člověka nebude nikdo bít.

„K noze, Grimm! A ticho!“

A bylo ticho.

Vodička se výhružně rozhlédl. „Pavlíku, vy hovado,“ sykl.

„Promiňte, strážmistře.“

„Půjdete se mnou, je to jasné?“

„Je.“

Pavlíkův dech páchl kořalkou a strachem.

Vodička se rozhlédl. „Že se nestydíte,“ zaburácel. „Kdo to začal?“

Všichni pokrčili rameny. I hostinský. Vodička nepochyboval o tom, že lže, protože byl dobrým hostinským a takový ví o svém lokále úplně všechno.

V rohu seděl doktor Kohout, místní lékař. Bydlel v Hrabyni, ale praxi měl v nedaleké Ostravě a budišovická hospoda byla po cestě. A žízni neporučíš. „Co, doktore? Jak to začalo?“

„Jako vždycky, politikou.“

Takže ani doktor nic neprozradí. Co se dá dělat.

„Tak dobře, Pavlík, půjdete se mnou. A doktore, venku je Kozina s pořezanou rukou, kouknete se mu na to?“

„To víte, že ano. Ale vy byste potřeboval pořádnou flákotu.“

„Nějak mě přešel hlad.“

„Na to oko. Pan hostinský tu určitě něco má.“

„Dáte si zatím jedno pivo, co myslíte? Na účet podniků?“ přispěchal hospodský s nabídkou. Kdo by chtěl mít oplétačky se zákonem? Vždycky je lepší vyřešit to domluvou.

„Jsem ve službě, nemůžu pít.“

„Ach tak.“

„Takže jenom malé.“

„Jak si přejou, pane strážmistr.“

Vodička počkal, až rváči vrátí na místo jeden stůl a k němu přisunou židli.

„Fajn. Pavlík, sednout a ani slovo, jasné?“

Pavlík nebyl hloupý, a tak místo odpovědi jenom přikývl – přesně, jak se od něj čekalo.